

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1789/2020
31.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Мишковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8603/2018 од 11.09.2019. године, у седници одржаној 31.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8603/2018 од 11.09.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 4432/18 од 17.09.2018. године, првим ставом изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете на име умањења животне активности исплати износ од 300.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 17.09.2017. године, као дана пресуђења, па до исплате. Другим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 86.106,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења, па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8603/2018 од 11.09.2019. године, првим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због умањења животне активности исплати износ од 300.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 17.09.2017. године, као дана пресуђења, па до исплате. Другим ставом изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, а у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена и неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Указивање тужиоца на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, није било предмет оцене овог суда, јер се ради о повредама које се не могу сматрати ревизијским разлогом у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као припадник ВП .. у периоду од 25.03.1999. године до 18.06.1999. године учествовао у борбеним дејствима за време НАТО бомбардовања. Према налазу и мишљењу судског вештака неуропсихијатра, тужилац је за све то време био изложен јаком стресу који је довео до реакције на борбена дејства уз психичко обољење – мешовито анксиозно-депресивни синдром, које је потенцирано спољним стресорима, глађу, умором и великим бројем повређених и погинулих сабораца, уз израженији страх за сопствени живот. Ово обољење тужиоца је последица претрпљеног страха за време учешћа у борбеним дејствима за време нато бомбардовања, а резултирало је умањењем животне активности тужиоца за 10%. Акутна фаза овог обољења код тужиоца је трајала шест месеци од доласка са ратишта, закључно са децембром 1999. године, а у хронични облик је прешла по протеку шест месеци од акутног стања, односно у јуну 2002. године. Коначна дијагноза тужиоцeve болести од стране лекара неуропсихијатра успостављена је 11.12.2015. године, када је тужиоцу саопштено од чега болује и да ће морати да се лечи до краја живота.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да је истакнути приговор застарелости неоснован јер код тужиоца коначно стање болести наступило у јуну 2000. године, а дијагноза постављена 11.12.2015. године, па имајући у виду датум подношења тужбе (17.12.2015. године), потраживање тужиоца није застарело у смислу члана 376. ЗОО, па је тужена, као пасивно легитимисана у овом случају обавезана да тужиоцу накнади штету у смислу члана 218. став 2. Закона о служби у оружаним снагама и члана 173.,174. и 200. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је, полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, закључио да је у овом случају потраживање тужиоца застарело, јер је тужба поднета по истеку рокова из члана 376. став 1. и 2. Закона о облигационим односима, услед чега је преиначио првостепену пресуду и одлучио одбијањем тужбеног захтева.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је становиште другостепеног суда о основаности тужбеног захтева.

Чланом 376. став 1. ЗОО прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило. Ставом 2. истог члана прописано је да у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала

Наиме, штетна радња као животни догађај и штета која настаје када се испоље последице по живот, тело и здравље и њихове манифестације у виду претрпљених

физичких болова, страха и душевних болова, нису једно те исто. За почетак објективног рока застарелости потраживања није битно када се оштећеник обрати лекару одговарајуће струке, када се успостави дијагноза и када се оштећенику то саопшти, јер је он могао годинама да трпи последице а да се не јави лекару, већ је битно када је болест по редовном медицинском току прешла у хроничну фазу и тако попримила облик коначног стања. Дакле, штета настаје када болест из акутне фазе пређе у хроничну фазу. Субјективни рок тече у оквиру објективног рока, па протеком објективног рока застарелости потраживање у сваком случају престаје. Тужилац је био за време бомбардовања на територији Косова и Метохије све до 18.06.1999. године, након чега је имао акутне симптоме болести мешовито анксиозно депресивног синдрома у трајању од 6 месеци. Болест тужиоца је, стога, задобила хронични коначан облик у јуну 2000. године, од када је почео да тече објективни рок застарелости од пет година из члана 376. став 2. Закона о облигационим односима који се рачуна од дана настанка штете. Супротно ревизијским наводима, за почетак тока застарелости није од значаја када је тужиоцу постављена дијагноза болести. Код таквог стања, тужба у овој правној ствари поднета је по истеку застарног рока, 17.12.2015. године (након протеча више од 15 година од настанка штете), па је правилно другостепени суд закључио да је основан приговор застарелости тужиоцевог потраживања истакнут од стране тужене и одлучио одбијањем тужбеног захтева. Код наведеног, ревизијски наводи тужиоца који се односе на погрешну примену материјалног права су неосновани.

Из изнетих разлога, а применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**